

RECULL DE PREMSA

161. L'Amazònia

La desforestació torna a batre rècords a l'Amazònia brasilera

La devastació de la selva s'ha disparat des de l'arribada del president Bolsonaro

El mandatari defensa l'explotació dels recursos naturals

Entre el gener i el juny s'han perdut 3.987 quilòmetres quadrats de vegetació

REDACCIÓ - RIO DE JANEIRO - 8 juliol 2022

La desforestació de l'Amazònia brasilera va batre un rècord el primer semestre de l'any **ROGÉRIO FLORENTINO**.

L'Amazònia brasilera va batre un rècord de desforestació el primer semestre de l'any, segons dades oficials divulgades aquest divendres, una problemàtica que segueix creixent amb el govern del president Jair Bolsonaro, acusat de no exercir controls sobre les activitats il·lícites que acaben amb la selva.

Entre el gener i el juny la selva tropical més extensa del planeta va perdre 3.987 quilòmetres de vegetació, un 10,6 % més que el mateix període del 2021, i una àrea equivalent a 483 pistes de futbol, segons les dades divulgades per l'Institut Nacional de Pesquises Espaciais (Inpe).

Només al juny van ser destruïts 1.120 quilòmetres quadrats de vegetació nativa en aquesta regió del país. El sisè mes de l'any també va batre un rècord en devastació el 2022 i la xifra és un 130% més alta que la reportada el mateix mes del 2018, abans que el líder ultradretà arribés al poder.

Les dades corresponen al Sistema de Detecció de Desforestació de l'Amazònia Legal a Temps Reial (Deter) que, amb base en imatges satel·litàries, ofereix alertes anticipades sobre les àrees que estan sent desforestades a l'Amazònia.

D'acord amb l'Observatori del Clima, xarxa que agrupa més de 70 organitzacions defensores del medi ambient, les dades registrades fins ara indiquen que la taxa de desforestació el 2022 sobrepassarà novament els 10.000 quilòmetres quadrats, una xifra que no es reportava des del 2008 i que es va tornar a veure amb l'arribada del líder ultradretà a la prefectura d'estat al Brasil.

El mandatari brasiler defensa l'explotació dels recursos naturals de l'Amazònia, fins i tot en reserves indígenes on és prohibit per llei.

Des que Bolsonaro va arribar al poder, l'1 de gener del 2019, els índexs de devastació a la selva han augmentat un 73% fins als 13.038 quilòmetres quadrats l'any passat.

La situació es deu en gran part al fet que l'Amazònia brasilera concentra el 72% de l'extracció minera del Brasil -la majoria il·legal- i també és focus de criminals que arrassen amb els arbres nadius ja que el 99% de la fusta comercialitzada pel país és extreta il·legalment en aquesta regió.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Divendres, 8 de juliol del 2022.

Un detingut confessa haver matat el periodista britànic i l'indigenista brasiler desapareguts a l'Amazònia

Troben els cossos suposadament de les dues víctimes al lloc on el sospitós va indicar a la policia

ARA - BARCELONA - 16/06/2022

La policia extraient les restes humanes localitzades al lloc on va indicar l'autor confés de l'assassinat del periodista britànic i l'indigenista brasiler desapareguts a l'Amazònia. BRUNO KELLY / REUTERS

Un dels dos sospitosos en el cas del periodista britànic i l'indigenista brasiler desapareguts a l'Amazònia ha confessat haver-los disparat. També ha explicat on havia enterrat els cossos, cosa que ha permès a la policia recuperar els cadàvers, tot i que encara falta que siguin identificats de manera oficial. "Tenint en compte el que ha confessat l'acusat i el que vam localitzar al lloc assenyalat hi ha grans possibilitats que les restes

siguin dels desapareguts", ha afirmat el superintendent de la Policia Federal a l'estat d'Amazonas, Eduardo Alexandre Fontes, en roda de premsa a Manaus, la ciutat més gran de l'Amazònia brasilera.

Informació publicada al diari Ara. Dijous, 16 de juny del 2022.

Troben restes humanes que podrien ser del periodista britànic i l'indigenista desapareguts

Bolsonaro diu que grups il·legals que operen a la selva haurien comès "actes de maldat" contra ells

EFE - RECIFE - 13 juny 2022

Manifestació en protesta per la desaparició del periodista britànic i l'indigenista brasiler desapareguts a la selva ANTONIO LACERD / EFE.

El president del Brasil, Jair Bolsonaro, ha afirmat aquest dilluns que han trobat "vísceres humanes" a la regió on van desaparèixer un periodista britànic i un indigenista brasiler en l'Amazònia brasilera, enmig de la creixent confusió sobre el parador de tots dos.

El mandatari va assegurar que existeixen "indícis" que grups il·legals que actuen en l'Amazònia van cometre actes de "maldat" contra el periodista Dom Phillips i l'indigenista Bruno Araújo, desapareguts fa una setmana a la vall do Javari, una de les regions de selva més remotes del país.

“Els indicis porten a creure que van cometre alguna maldat contra ells. Van ser descobertes vísceres humanes surant en el riu i que ja han estat enviades a Brasília per a realitzar proves d'ADN”, ha dit Bolsonaro en entrevista a la Ràdio CBN Recife, emissora regional de la cadena Globo.

D'acord amb el premiat periodista ambiental André Trigueiro, de la xarxa de televisió Globo i amic personal d'Alessandra Sampaio, esposa de Phillips, l'ambaixada britànica i la Policia Federal han informat al llarg del matí d'aquest dilluns a l'esposa sobre la troballa de dos cossos.

Segons Sampaio, a causa de l'avançat estat de descomposició, els cossos serien remesos a Manaus, la capital regional, o a Brasília per a passar per una perícia forense que confirmi la identificació de les víctimes.

No obstant això, el Comitè de Gestió de Crisi, creat per les autoritats per a coordinar les cerques, així com associacions indígenes que participen en aquestes, han desmentit la informació.

“No procedeixen les informacions que estan sent divulgades sobre haver estat trobats els cossos del senyor Bruno Pereira i del senyor Dom Phillips”, va comunicar el comitè, coordinat per la Policia Federal (PF) i del qual formen part l'Exèrcit, la Marina i la Secretaria de Seguretat Pública regional, amb els seus policies.

“Tal com ja va ser divulgat, han estat descoberts materials biològics que estan sent analitzats i les pertinences personals dels desapareguts. Quan es trobin (les persones o els cossos), la família i els mitjans de comunicació seran immediatament informats”, ha apuntat el comunicat.

Phillips, col·laborador del diari 'The Guardian', i Pereira Araújo es troben desapareguts des del diumenge 5 de juny a la Vall do Javari, una remota i selvàtica regió en l'Amazònia brasilera pròxima a les fronteres amb el Perú i Colòmbia, on realitzaven una investigació sobre amenaces contra els indígenes.

Diumenge passat, el comitè va indicar que el Cos de Bombers havia descobert un morral amb una computadora portàtil –pel que sembla de Phillips– i altres objectes personals, així com un document d'identificació de Pereira Araújo, llibres i peces de vestir de tots dos, en la zona on les forces policials estan fent les seves investigacions.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dilluns, 13 de juny del 2022.

Biden i Bolsonaro discrepen sobre com preservar l'Amazònia

La desforestació ha assolit nivells rècord amb Bolsonaro

Les relacions entre els Estats Units i el Brasil no passen pel seu millor moment des de la marxa de Trump

REDACCIÓ - LOS ANGELES - 10 juny 2022

El president Bolsonaro a la Cimera de les Amèriques ETIENNE LAURENT.

Els presidents dels Estats Units i el Brasil, Joe Biden i Jair Bolsonaro, han exposat les seves diferències sobre com preservar l'Amazònia en una primera reunió bilateral freda, en el marc de la IX Cimera de les Amèriques.

La conservació del medi ambient, sota amenaça al Brasil amb índexs rècord de desforestació i incendis, va ser un dels temes centrals de la breu declaració que els dos mandataris han donat prèvia a la seva trobada al Centre de Convencions de Los Angeles. Biden ha reconegut que el Brasil ha fet “veritables sacrificis” per protegir l'Amazònia, però al mateix temps va afirmar davant el líder ultradretà que la comunitat internacional “hauria de poder ajudar” el Brasil a “preservar tot el que pugui” el

bosc tropical més gran del planeta.

Bolsonaro, un capità retirat de l'exèrcit que defensa l'explotació dels recursos naturals fins i tot en reserves indígenes, sempre ha rebutjat ajuda d'altres països en territori amazònic i així ho va deixar entreveure avui al seu homòleg nord-americà. “De vegades sentim amenaçada la nostra sobirania en aquella àrea (per l'Amazònia), quan el Brasil preserva molt bé el seu territori”, va asseverar el governant brasiler, davant d'un Biden de gest seriós i mirada a l'infinit.

A partir d'aquí, Bolsonaro ha tret pit de la seva qüestionada política mediambiental, i ha dit que el Brasil “és un exemple per al món” en aquesta àrea i que la legislació ambiental del país és “força rígida”, la mateixa que el seu Govern ha intentat flexibilitzar des de que va assumir el poder, el gener del 2019. “Fem el possible per al bé del nostre país (...) A la qüestió ambiental tenim les nostres dificultats, però fem el possible per atendre els nostres interessos”, ha indicat.

La desforestació a l'Amazònia brasilera ha assolit nivells rècord amb Bolsonaro, que ha retallat successivament el pressupost dels òrgans que fiscalitzen els delictes ecològics. Segons les últimes dades oficials, entre el gener i l'abril les alertes de desforestació al bioma van arribar als 1.954 quilòmetres quadrats, amb rècords en tres dels quatre primers mesos de l'any.

Aquesta primera presa de contacte ha estat freda, amb els dos governants asseguts en butaques separades. No hi ha hagut encaixada de mans davant dels mitjans de comunicació.

La relació entre els EUA i el Brasil no passa pel seu millor moment des que Donald Trump va deixar la Casa Blanca el gener del 2021. El distanciament entre Biden i Bolsonaro va començar abans fins i tot que el primer jurés el càrrec. Bolsonaro s'ha declarat, en multitud d'ocasions, "un amic" de Trump, a qui va donar suport públicament a les eleccions del 2020 i fins i tot va defensar la tesi de l'avui exmandatari nord-americà que hi va haver frau en els comicis que va vèncer precisament Biden. Aquest dimarts, un dia abans de viatjar a Los Angeles, Bolsonaro va reafirmar les sospites sobre aquests comicis. "Qui va dir que hi va haver frau va ser el poble americà", però "jo no entraré en detalls sobre la sobirania d'un altre país", ha indicat.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Divendres, 10 de juny del 2022.

El sacrifici d'un salvatge assassí

CARME VINYOLAS CASAS - 22 abril 2022

Un altre front de batalla, atroz i impune, amb víctimes i danys col·laterals que jugarà un paper fonamental en el futur de les nostres vides i de les generacions que vindran, però no és notícia. És tracta de l'agonia de l'Amazònia lliurada a l'agronegoci i a les xarxes criminals pel govern de Jair Bolsonaro.

Negacionista del canvi ambiental, Bolsonaro va aprofitar els mesos de la pandèmia per encarregar al ministre de Medi Ambient, Ricardo Salles, una reforma de les lleis que simplifiquin i desregulin les normes de protecció ambiental. Resultats: l'any 2021, la tala il·legal, la invasió de les terres indígenes o de titularitat pública, però protegides, van fer perdre 13.000 quilòmetres quadrats de selva, als quals s'han d'afegir els 687 quilòmetres quadrats d'aquest any, que s'han de sumar als 81,3 milions d'hectàrees que s'han fos al llarg de la història. Els rius estan enverinats pel mercuri utilitzat en l'explotació de l'or i les pedres precioses i s'han descobert trames de policies i empresaris dedicades al contraban de fusta.

Els pobles originaris, amb el seu hàbitat destruït per l'acció dels fazendeiros (latifundistes) i dels garimpeiros (miners) i atacats per l'estat, pateixen un lent i progressiu genocidi –el 60 % dels nens indígenes, damnats per covid o desnutrició–. L'Amazònia s'està morint i amb ella es perd un dels pulmons del planeta. Bolsonaro diu que es un sacrifici necessari per apujar el PIB i civilitzar territoris salvatges, però en realitat es tracta d'un assassinat col·lectiu –volem dir de tota la humanitat– a mans de salvatges incivilitzats com ara ell.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Divendres, 22 d'abril del 2022.

L'Amazònia, en risc de convertir-se en una sabana

La recerca s'emmarca en el projecte climàtic europeu TiPES

El Nacional - Barcelona. Dilluns, 7 de març de 2022.

El canvi climàtic i la desforestació estan empenyent a la selva de tropical de l'Amazònia cap a un punt de no retorn, un camí que pot convertir-la en una sabana, alerta un estudi científic publicat aquest dilluns en la revista "Nature Climate Change". A partir de dades observacionals recol·lectades entre 1991 i 2016, els investigadors conclouen que prop de tres quartes parts de la massa forestal de l'Amazònia, que juga un paper crucial en la regulació del clima del planeta, han perdut capacitat de regeneració enfront de les alteracions de l'ecosistema. Una anàlisi d'imatges per satèl·lit en alta resolució suggereix que les zones més pròximes a l'activitat humana, com a espais urbans o de cultiu, així com les àrees que reben menys pluja de la selva, tendeixen a perdre més ràpid la seva resistència als canvis. La recerca s'emmarca en el projecte climàtic europeu TiPES, dedicat a identificar "punts d'inflexió en el sistema terrestre".

"Ens hem centrat en l'Amazònia perquè creiem que és una de les parts del sistema climàtic que poden aconseguir un punt de no retorn", va afirmar en una roda de premsa virtual Tim Lenton, investigador de la Universitat d'Exeter (el Regne Unit). "Amb això volem dir que es pot arribar a un estat alternatiu per a la vegetació i la superfície de la terra en aquesta part de Sud-amèrica. Podria transformar-se potser en una cosa més semblant a una

sabana", va agregar el científic. Les primeres etapes en aquesta classe d'alteracions consisteixen en el fet que les selves perden la seva capacitat per a recuperar-se d'esdeveniments regulars com a períodes anuals de sequera, indiquen els investigadors, que perceben precisament aquests símptomes d'alarma en l'evolució del bosc amazònic.

"El sistema està perdent estabilitat. Podem apreciar aquests senyals sense necessitat que es registrin grans canvis en la biomassa o en la cobertura forestal", esgrimeix Lenton. Encara que durant el període estudiat existeix una pèrdua de vegetació, en part deguda a la desforestació, per a l'investigador el més preocupant és el declivi en la capacitat del bosc per a regenerar-se.

Una vegada l'Amazònia arribés a aconseguir un punt crític de no retorn, els autors de l'estudi publicat en "Nature Climate Change" consideren que la conversió en una sabana podria produir-se en "unes dècades". La resistència aparent dels boscos tropicals de la conca de l'Amazones es va incrementar entre 1991 i 2000, però ha decrescut des de llavors, segons les dades publicades. Els científics descriuen aquest procés com una interacció entre períodes de sequera cada vegada majors, falta de renovació vegetal i un increment de grans incendis forestals, factors que minvarien la massa verda de la zona cada vegada amb major celeritat.

El volum mitjà de pluges a l'Amazònia no ha variat de manera aguda en els últims anys, malgrat el canvi climàtic, però les estacions seques són ara més llargues i severes, la qual cosa augmenta la pressió en els ecosistemes. Els científics subratllen que encara existeix incertesa sobre el temps que es trigaria a aconseguir el punt d'inflexió que pot desencadenar la pèrdua definitiva de massa forestal i recalquen que aquest fenomen es veurà abans en les zones situades prop de l'activitat humana.

Informació publicada al digital El Nacional. Dilluns, 7 de març de 2022.

L'Amazònia corre el risc de convertir-se en una sabana

El 75% de l'ecosistema està perdent la seva capacitat d'adaptar-se a l'avanç de la crisi climàtica. Un estudi alerta que les selves podrien desaparèixer a causa de la disminució de les pluges

VALENTINA RAFFIO - El Periódico – Barcelona - 8 Mar 2022

Amanda Perobelli / ReutersImatge captada per un dron que mostra la zona de transició entre la selva amazònica i el Cerrado o sabana brasilera, a l'estat de Mato Grosso.

La selva amazònica, també coneguda com el pulmó verd del planeta, està perdent la seva capacitat d'adaptar-se a l'avanç de la crisi climàtica. Segons revela un estudi publicat ahir a la revista Nature Climate Change, el 75% d'aquest ecosistema mostra símptomes de pèrdua de resiliència. Això equival a gairebé tres quartes parts del territori que, després d'anys de deteriorament i explotació, ja no són capaces de recuperar-se després de

l'impacte de sequeres, perturbacions climàtiques i extrems meteorològics. Els experts alerten que l'Amazones s'està acostant al seu punt de no retorn, el moment d'inflexió en què la selva es podria convertir per sempre en un hàbitat molt més sec. Gairebé com una sabana.

Aquestes són algunes de les conclusions que s'extreuen d'una anàlisi de 30 anys de dades satel·litàries que proporcionen un nou (i preocupant) diagnòstic sobre l'estat de salut d'un dels ecosistemes més importants del globus. L'estudi, liderat per un equip d'investigadors de la Universitat d'Exeter (Regne Unit), calcula que en els últims 20 anys les activitats humanes han destruït prop de 200 quilòmetres addicionals de selva amazònica. Des del canvi de mil·lenni fins ara, s'estima que l'Amazones ha perdut tant terreny com l'equivalent a la distància en línia recta que separa Barcelona i Mallorca. O Madrid de Burgos.

El deteriorament d'aquest ecosistema, segons expliquen els experts, resulta especialment preocupant per diverses raons. Primer, perquè la selva amazònica representa més de la meitat de la selva tropical del món. Segon, perquè aquest territori és un dels hàbitats amb més biodiversitat del planeta. I tercer, perquè fins ara l'Amazones era un dels embornals de carboni del planeta que absorbia part de les emissions de gasos hivernacle produïdes per la nostra espècie però, segons destaquen recents estudis, en els últims anys també està perdent aquesta capacitat. Per això mateix, segons expliquen els autors d'aquest treball, «la selva corre el risc de morir progressivament, cosa que comportaria profundes implicacions per a la biodiversitat, l'emmagatzematge de carboni i el canvi climàtic a escala global».

Impacte humà

Segons conclou la investigació, les àrees de l'Amazones que més resiliència han perdut coincideixen, en gran part, amb les més properes a les activitats humanes. Per exemple, les zones properes a granges, assentaments i cultius. Entre els punts més afectats d'aquest ecosistema també destaquen les zones on, a causa de l'avanç de la crisi climàtica, s'observa una disminució de les

precipitacions i un impacte més gran de les sequeres. En molts casos, assenyala l'anàlisi, «la pèrdua de resiliència no coincideix amb una pèrdua de la coberta forestal», és a dir, amb les zones afectades per la desforestació, «cosa que implica que el bosc podria estar arribant a un punt d'inflexió sense mostrar canvis en el seu estat».

«Hem observat una disminució contínua de la resiliència de l'Amazones des de principis de la dècada del 2000, però encara no podem dir quan podria ocórrer una possible transició de la selva tropical a la sabana», explica l'investigador Niklas Boers, de l'Institut Potsdam, com un dels coautors d'aquesta nova investigació. «Quan aquest fenomen sigui observable, probablement serà massa tard per aturar-lo», comenta el científic.

El futur de la regió

«Som davant un estudi molt nou, sobretot per la seva capacitat d'aplicar tècniques estadístiques sofisticades per analitzar la resiliència de la selva amazònica», explica Maurizio Mencuccini, investigador del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) i expert no vinculat a l'estudi. Segons explica aquest científic, investigacions anteriors ja havien apuntat que l'avenç de les sequeres i el canvi en les precipitacions podrien transformar l'ecosistema de l'Amazones. «Fa anys vam fer un experiment de sequera simulada en aquest bosc i també vam observar que, passat un cert llindar, la capacitat de l'ecosistema de recuperar-se es degrada de forma considerable», comenta.

Però ¿què passarà després que l'Amazones perdi la seva resiliència? Mencuccini afirma que, contràriament al que apunta l'estudi, encara no està clar què passarà. «Els ecosistemes són molt complexos i hi ha molts factors que poden influir en la seva evolució, com els processos a escala local o les polítiques aplicades per protegir aquests territoris», comenta l'expert. «Tot apunta que l'Amazones perdrà biomassa i acabarem amb una selva més petita, menys densa i probablement més vulnerable a futures sequeres. No sé si anem cap a una sabana però, en tot cas, sí que sembla que l'ecosistema podria canviar radicalment», comenta.

Informació publicada al diari El Periódico. Dimarts, 8 de març del 2022.

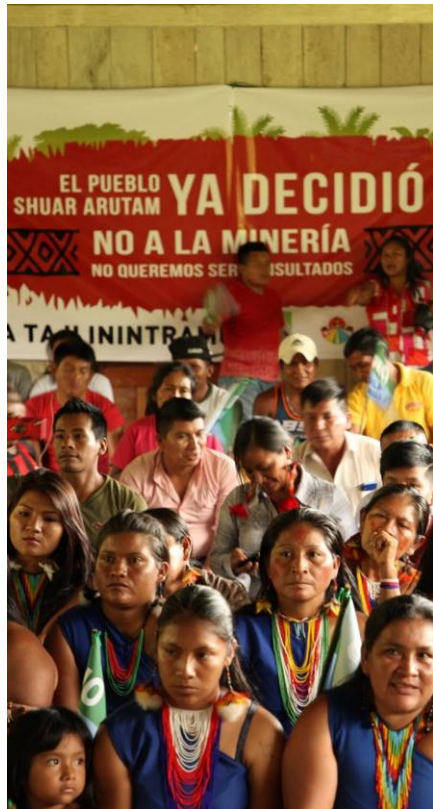
La cara fosca de la transició

L'Atles de Justícia Ambiental descriu els greuges ambientals i socials de la mineria orientada a les energies renovables

La qualitat dels jaciments minva i creix la pressió per fer mines grans

Les comunitats es queixen que torna la visió colonialista d'antany

JORDI GARRIGA RIU – BARCELONA - 16 gener 2022

El poble Shuar Arutam, a l'Equador, no vol la mina de coure. ARXIU.

La transició energètica no té només la narrativa d'un futur descarbonitzat amb la substitució dels combustibles fòssils per l'energia renovable. Tot l'aparellament de les renovables, i especialment les bateries, té unes necessitats de metalls (coure, liti, grafit, cobalt, níquel i terres rares) que provoca un terrabastall extractiu arreu del món, tot provocant conflictes en què en nom de la mitigació del canvi climàtic són amenaçats ecosistemes delicats.

L'Atles de Justícia Ambiental, coordinat des de l'Institut de Ciències i Tecnologies Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona (ICTA-UAB), MiningWatch Canadà i les comunitats locals de nou països d'Amèrica del Nord i del Sud, localitza geogràficament de forma interactiva 25 casos -de l'Argentina, Xile, Bolívia, el Perú, l'Equador, Panamà, els EUA i el Canadà- dels quals es documenta l'impacte social i ambiental que implica la mineria de liti, coure, grafit i altres.

Segons les estimacions del Banc Mundial, en els pròxims 30 anys seran necessàries 3.000 milions de tones de metalls i minerals per fer front a la crisi climàtica tot impulsant la transició energètica, i això té el seu relat fosc: l'efecte de degradació que té la mineria sobre ecosistemes fràgils i molt rics en biodiversitat, com ara l'Amazònia i altres selves tropicals, zones glacials, salines, serralades i zones humides, àrees que protagonitzen un paper fonamental en el subministrament d'aigua dolça i la regulació del clima.

Una de les autores de l'Atles, la investigadora de l'ICTA-UAB Mariana Walter, alerta: «Una transició energètica basada en l'extracció minera no farà més que expandir i intensificar els conflictes, tant al sud com al nord del món.» A més a més, cal fer avinent que «la tendència global és que la qualitat dels jaciments minva, amb la qual cosa cal fer mines més grans, i això suposa més despesa d'aigua, més aigües residuals i la generació de més residus, especialment tòxics en àrees com ara els boscos humits, pels lixiviats que s'hi creen». Val a dir que a zones àrides, com ara els salars, amb problemes d'escassetat d'aigua dolça, produir una tona de liti pot suposar l'evaporació de 2.000 milions de litres d'aigua.

A través de la ruta a què ens convida a fer l'Atles, podem constatar que, a indrets com ara el Salar de Olaroz (Argentina) i el Salar de Atacama (Xile), la mineria de liti ja està afectant les terres agrícoles i l'equilibri econòmic local. A Bolívia, als voltants del Salar de Uyuni, les comunitats locals veuen com perilla el conreu de quinoa, la ramaderia de llames, la collita d'arrels i plantes, tota una forma d'entendre la vida. En alguns casos, s'hi afegeix a més la problemàtica del residu. És el cas del projecte de liti Authier al Quebec, on hi ha la

pretensió de construir una mina a cel obert de 225 metres de profunditat que generarà més de 60 tones de residus miners. A Sonora, Mèxic, un mina de liti semblant generarà 131 milions de tones de residus durant els 20 anys de producció.

Mariana Walter assenyalà: “Les comunitats locals estan denunciant que s'està aprofundint en fórmules colonials pròpies del passat. Són comunitats que, a més de tenir un rol marginal en la planificació d'aquests projectes econòmics, com bé ens recorden, no són emissores de CO₂.” Així ho resumeix la Red Mexicana de Afectadas por la Minería (REMA): “Les seves propostes de transició energètica no signifiquen cap canvi de model i repeteixen les mateixes estructures colonials i d'acumulació de capital que la indústria minera reproduceix al món.” O com diu la comunitat Atsa Koodakuh wyh Nuwu, que a Thacker Pass (Nevada, EUA) vol defensar el medi ambient i la seva cultura d'una mina de liti: “Creiem que tots hem d'estar compromesos amb la lluita contra el canvi climàtic, però aquesta lluita no es pot fer servir com una excusa més per destruir el territori indígena, no podem salvar el medi ambient destruint-lo.” Certament, aquest sector de grans corporacions hi veu una gran oportunitat, si tenim en compte que la substitució del parc de vehicles per cotxes elèctrics requereix sis vegades més de metalls o minerals, o que el 2040 el 76% de la demanda total de coure es destinarà a la construcció de les xarxes elèctriques que abastiran les energies renovables.

Entre les diverses paradoxes que hi trobem, hi ha, com remarca Walter, el fet que “la mineria pot afectar els ecosistemes reguladors del clima més importants, com ara l'Amazònia, que ha passat de captador net de CO₂ a emissor, per la desforestació que pateix, en bona part provocada per l'extracció minera”.

I estem parlant de projectes en què “els beneficis per a les economies de cada país són migrats, és el sector privat qui s'endú gairebé tot el benefici, però són els governs els que hauran de resoldre el problema ambiental”.

Menys materials i energia

A l'Atles, Mariana Walter i els seus col·laboradors es pregunten: “Energia, per què, per a qui i a quin cost socioambiental.” Com ha confirmat la mateixa Agència Internacional de l'Energia, amb el reciclatge de materials no n'hi haurà prou per escometre la transició, així que, “donat que la pressió per extraure és tan alta, fa difícil garantir el procés just”: “Arreu hem d'acceptar que hi ha llocs on no pot haver-hi mineria per respecte al medi i a la comunitat local.” O, altrament dit, “és ineludible reduir de forma significativa el consum de materials i energia, especialment al Nord global”. Entre altres coses, perquè també aquest Nord acomodat patirà als seus territoris els danys d'un extractivisme descordat.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Diumenge, 16 de gener del 2022.

La febre de l'or torna a l'Amazònia

Jair Bolsonaro torna a donar suport a l'expansió de la mineria al Brasil després d'enutjar els ‘garimpeiros’

ANDY ROBINSON - OURILANDIA DO NORTE - 23/12/2021

Mina il·legal a São Felix do Xingu, a l'estat de Pará . MAURO PIMENTEL / AFP

Amb la cara ennegrida pel gasoil, el miner hauria estat un retrat perfecte per al fotògraf Sebastião Salgado, autor d'imatges dantesques de la febre de l'or a l'Amazònia brasilera fa 40 anys. Però Bruno, de 28 anys, que acaba d'emergir d'un pou fumejant, de metre i mig d'ample i 42 metres de profunditat, no vol ser fotografiat. “El patró no ho permet”. La mina, al capdavant, és il·legal. Més avall, una excavadora furga en un bassal de fang. “Aquí traiem coure; a l'altre costat hi ha mines d'or”.

Els barrancs miners, grans cràters a la terra vermella, s'obren en aquests moments per tota l'Amazònia oriental. En hisendes privades, la majoria ja desforestades, i, cada vegada més, en les àrees públiques de suposada conservació i les terres indígenes. Els kaiapó, i xikrin, aquí als voltants d'Ourilandia, els munduruku, més a l'oest, als voltants de la capital garimpeira d'Itaituba, i els ianomamis al nord. Gairebé totes les mines violen el codi miner i, en el cas de les mines en reserves indígenes, la Constitució.

Amb preus rècord en els metalls i una crisi pandèmica que ha deixat una tercera part d'aquests pobles a punt de la malnutrició, la mineria il·legal és una temptació difícil de resistir. Bruno diu que ingressa uns 7.000 reals mensuals (1.200 euros), sis vegades més que el salari mínim.

“No hi ha ocupació. Si no estigués al garimpo hauríem mort tots de fam”, diu un dels 3.000 garimpeiros que treballen a les flotilles de raïes que pugen pel riu Madeira cap a Manaus, on draguen el fons a la recerca de palletes d'or. És la nova febre d'or a l'Amazònia brasilera, un frenesí de destrucció, enriquiment i violència com el que va donar el nom al municipi d'Ourilandia, fundat el 1980. Llavors “escombraves el terra amb una escombra i trobaves or”, explica una hisendada originària de São Paulo.

Els lobbies de l'or proposen al Govern “legalitzar plenament la mineria en terres indígenes”

Ara l'or és menys abundant. Però amb grans excavadores i raïes motoritzats per dragar els rius, l'extracció és molt més fàcil. L'or s'exporta a Europa per ser refinat als Alps suïssos, o al golf Pèrsic. Es calcula que el 60% dels ingressos se'ls embossen els patrons de les màquines o dels raïes —molts d'ells latifundistes o narcotraficants— i el 40% el cobren els garimpeiros. La qual cosa ha creat un dilema per a Jair Bolsonaro. En molts sentits, el president brasiler —el pare del qual, Percy, va ser garimpeiro a Serra Pelada— és l'autor intel·lectual de la febre actual després d'animar repetidament els miners il·legals a envair terres indígenes amb la promesa que aviat es legalitzarà. “Cal regularitzar. Els indis (sic) fins i tot poden guanyar diners amb això”, va dir al febrer.

Però, sota fortes pressions internacionals, ni tan sols Bolsonaro no pot fer la vista grossa tot el temps. Això explica la sobtada decisió el mes passat de cremar 141 raïes al riu Madeira. Així mateix, s'ha donat llum verda a l'anomenada operació Dissoluta, aquí en territori

kaiapó, on es treia una tona d'or a l'any (gairebé 50 milions de dòlars) per a l'exportació al mercat italià a través de l'empresa Chimet SPA, amb seu a Badia al Pino, a Arezzo, segons la Policia Federal brasilera; d'allà el nom italià de l'operació.

Les operacions de la policia federal i la Marina han creat malestar en la comunitat de garimpeiros, una part important de la base bolsonarista a l'Amazònia. Els miners il·legals a Ourilandia es queixen també del tracte diferencial que pateixen davant les dues mines properes de la multinacional brasilera Vale, una de níquel, una altra de coure i or. S'han aixecat bloquejos a les carreteres i creixen les amenaces de violència. L'activista indígena Alessandra Korap Munduruku, després de participar en les protestes en la cimera COP26 a Glasgow, va tornar a Santarém, a l'encreuament dels rius Amazonas i Tapajós, per descobrir que un grup de garimpeiros havia entrat a casa seva.

Bolsonaro espera reconciliar-se amb els garimpeiros aquesta setmana, quan es voti al Congrés el nou codi miner i el projecte de llei 191. Si s'aprova la nova legislació, que pretén donar llum verda a 90.000 sol·licituds d'obrir mines, una superfície de sis milions d'hectàrees de selva en àrees protegides i indígenes (dues vegades la superfície de Catalunya) serà oberta a la mineria, segons calcula l'Institut Escolho a São Paulo. Mentrestant, el ministre i militar Augusto Heleno, ha autoritzat set projectes de mineria a l'entorn de Riu Negro, al nord-oest de l'Amazònia, una àrea de selva protegida on viuen 23 ètnies indígenes, segons va informar diumenge el diari Folha de São Paulo.

Els lobbies de l'or ja van a per totes a Brasília. Empresaris com Dirceu Sobrinho, president de l' Associació Nacional de l'Or, les mines del qual es consideren responsables de la desforestació de 9.000 hectàrees de selva, s'ha reunit amb membres del Govern per proposar "legalitzar plenament la mineria en terres indígenes". Compta amb el suport de Roberto Katsuda, el representant de Hyundai a Itaituba. Un altre llobista és Valdinei Mauro de Souza, anomenat "Nei do garimpo", que va gestionar les mines a la terra dels kaiapó, amb el beneplàcit d'alguns dels cacics indígenes. "Alguns només pensen en els diners, no en la destrucció, la prostitució, la violència", diu un líder kaiapó, que representa una cooperativa a Tucuma.

El cert és que el negoci de l'or a l'Amazònia és tan lucratiu que permet "pagar als garimpeiros, elegir els polítics, seduir els indígenes i finançar la recompra de les màquines destruïdes per la policia", resumeix l'oenagé Imazon. Gran part del dany ja està fet. Les mines il·legals s'estenen per 632 quilòmetres al llarg del riu Tapajós, ja un paisatge lunar. Enormes rius com el Madeira, el Tapajós i el Xingú així com els seus afluents estan contaminats de mercuri. A les terres dels kaiapó a Ourilandia "el riu Fresco està totalment enverinat i no podem menjar el peix", diu el mateix líder kaiapó.

Informació publicada al diari La Vanguardia. Dijous, 23 de desembre del 2021.

Rècord de desforestació a l'Amazònia dels últims 15 anys

Tot i els compromisos de Bolsonaro a la COP26, les dades tornen a constatar que el problema s'ha agreujat sota el seu mandat

Mar Bermúdez i Jiménez – BARCELONA - 19/11/2021

Desforestació a l'Amazònia en una imatge del 2020. REUTERS

La desforestació a l'Amazònia ha arribat al seu pitjor nivell en 15 anys, segons les dades publicades per l'Institut Brasiler de Recerca Espacial (INPE), que monitoritza el gran bosc tropical. En l'últim any, la desforestació ha crescut un 22% i s'ha estès al llarg de 13.235 quilòmetres quadrats, una àrea que equival a les províncies de Barcelona i Girona juntes. L'any passat el mateix estudi ja va presentar dades alarmants, que ara s'han disparat encara més.

Les dades posen en dubte les promeses de Bolsonaro, que, durant la cimera climàtica de l'ONU a Glasgow, la COP26, va signar un compromís col·lectiu amb més d'un centenar de països per acabar amb la desforestació de cara a l'any 2030. La promesa inclou finançament

privat i públic, una part del qual serà per ajudar els països en desenvolupament a restaurar les terres malmeses, fer front als incendis forestals i donar suport a les comunitats indígenes. Per poder complir aquesta promesa les xifres haurien de capgirar-se del tot i reduir-se dràsticament d'any en any.

El grup activista Observatório do Clima denuncia, a més, que "el govern brasiler va anar a la COP26 tenint les dades de desforestació i les va amagar". Si bé, prèviament a la cimera, el govern de Bolsonaro publicava estadístiques pròpies mensualment, que apuntaven a una lleugera disminució anual com a evidència que s'estava controlant la desforestació.

L'aparent preocupació pel medi ambient de Bolsonaro s'ha repetit aquesta setmana durant la seva visita a Dubai, en què ha insistit als inversors que els atacs contra el país per la desforestació són "injustos" i que vol "que la gent conegui el Brasil real". Segons ell, el 90% de la selva tropical encara es conserva. El ministre de Medi Ambient brasiler, Joaquim Leite, ha declarat que la situació representa un "repte" i que des del govern han de "ser més fermes amb aquest tipus de crims", referint-se a la tala il·legal. Però també ha intentat qüestionar les dades dient que "no reflecteixen exactament la situació dels últims mesos".

El negacionisme climàtic de Bolsonaro

Tot i els esforços de Bolsonaro per demostrar que el seu govern està compromès amb la causa, les xifres indiquen que la desforestació ha augmentat sota el seu mandat, i té sentit que sigui així, ja que ha promogut les activitats agrícoles i mineres en zones protegides de la selva tropical, mentre negava la realitat del problema de la desforestació. L'any 2019, per exemple, va acusar l'agència INPE de malmetre la reputació del Brasil perquè havia alertat del problema que podia suposar la desforestació. Una de les poques mesures que ha emprat el seu govern per protegir l'Amazònia és desplegar-hi l'exèrcit, que des de 2019 patulla per la selva suposadament per controlar les activitats il·legals. Una investigació de l'agència Reuters, però, va demostrar que l'acció era inútil per errors i incompetència militar i que no solucionava el problema.

L'Amazònia, considerada fonamental per evitar un canvi climàtic catastròfic, és un dels pulmons del món, un captador de diòxid de carboni vital, i hi viuen uns tres milions d'espècies de plantes i animals i un milió d'indígenes. No obstant, segons un estudi publicat al juliol a la revista Nature, la degradació de l'ecosistema és tan greu que per primer cop està emetent ja més CO₂ del que capta.

Informació publicada al diari Ara. Divendres, 19 de novembre del 2021.

És un suïcidi matar els savis

CARME VINYOLAS CASAS - 26 juny 2021

Proclama Bolsonaro, amic dels indis, que aquests no s'han sabut desenvolupar ni adaptar als segles, que ja han complert el seu cicle biològic i estan condemnats a desaparèixer. Parlem-ne. A banda que la Creu i l'Espasa, les missions i l'esclavitud, el racisme i l'explo-tació, els assassinats i l'espoli de terres i recursos hagin travat poderosa aliança per a alterar –no només a Brasil– el cicle biològic, val a dir que el menyspreu que ell dedica als habitants originaris del país, així com les polítiques destinades efectivament a accelerar la seva fi, són d'una insensatesa criminal digne de la Cort Penal Internacional, a més d'una niciesia perillosa per a tota la humanitat.

Per què ho remarcuem ara? Perquè un estudi de Jordi Bescompte i Rodrigo Cámara-Leret, investigadors del departament de biologia evolutiva de la Universitat de Zuric, revela que dues tercers parts dels coneixements sobre plantes medicinals atresorats per les poblacions indígenes –d'Amèrica del Nord, de Nova Guinea i especialment de l'Amazònia– estan amenaçats pels processos d'extinció que pateixen aquestes poblacions i amb elles les llengües amb què transmeten teràpies que no estan enregistrades enlloc (i més del 30% de les 6.400 llengües del món hauran mort a finals del segle XXI).

Cámara-Leret i Bescompte, amb bon criteri, reclamen un esforç a gran escala per documentar aquesta saviesa abans que es fongui; afegim-hi –per a l'enteniment dels Bolsonaro de la història– que la pèrdua de la diversitat biocultural, que no té res de natural, és el que ens farà desaparèixer del planeta.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Dissabte, 26 de juny del 2021.

Per cultivar tota la soja que s'importa a Catalunya caldria el 75% de la superfície agrícola del país

La soja que entra en un any pel port de Barcelona implica la desforestació al Brasil de l'equivalent al 14% dels boscos catalans

Sònia Sánchez – BARCELONA - 14/05/2021

Plantació de soja a Rio Verde, al Brasil. REUTERS

El 44% de la soja que importa l'estat espanyol entra pel port de Barcelona: són 1,5 milions de tones de faves de soja anuals, que equivalen a 500.000 hectàrees de terres de cultiu. Gairebé la meitat de tota aquesta soja prové del Brasil: l'entrada de soja pel Port de Barcelona equival a 230.000 hectàrees desforestades en aquell país, una àrea similar al 14% dels boscos de Catalunya. Aquests són els càlculs que ha fet GRAIN per a l'Ajuntament de Barcelona en l'informe *El paper de Catalunya i del port de Barcelona en la construcció d'un sistema alimentari (in)sostenible*.

Informació publicada al diari Ara. Divendres, 14 de maig del 2021.

Adeu a l'Amazònia

“Creuar el llindar que converteix l'Amazònia en emissora de CO₂ fa impossible, per si sol, l'assoliment dels objectius de l'Acord de París

CESC BATLLE - ENGINYER INDUSTRIAL. MBA - 6 gener 2021

Aquest darrer octubre es va publicar l'estudi *Hysteresis of tropical forests in the 21st century* (Arie Staal et al, Stockholm Resilience Centre), que descriu la fragilitat de l'Amazònia i aporta una actualització de l'advertència que ja recollia Mark Lynas al seu llibre *Sis graus* (Librooks, 2012).

Les zones selvàtiques del planeta poden trobar-se en tres estats diferents, segons la pluviositat existent: si és alta, l'estat estable és el de selva (és a dir, la selva es regenerarà, malgrat la desforestem); si és baixa, l'estat estable és el de sabana (és a dir, la selva desapareixerà i es convertirà en sabana, malgrat que puguem començar amb una selva frondosa); i, si és mitjana, la zona pot ser biestable, és a dir, que la zona pot existir bé com a selva, bé com a sabana, i pot canviar de l'una a l'altra. Doncs bé, l'estudi conclou que, ara per ara, el 40% de la selva amazònica (fonamentalment el sud de l'Amazònia) ja es troba en aquest estat biestable.

La selva amazònica deu la seva existència a si mateixa, a la seva capacitat d'evaporar i tornar a fer ploure la mateixa aigua, cinc o sis cops, mentre avança per la conca amazònica. Aquesta pluja autogenerada és, aproximadament, la meitat de la pluja total de l'Amazònia (la resta arriba de l'Atlàntic). I com que aquesta transpiració arbòria consumeix una quantitat ingent d'energia, en el procés els arbres aconsegueixen reduir la temperatura d'entre 5 i 10 graus respecte de la que tindria el mateix terreny si fos desforestat. Alhora, els arbres també s'afanyen a produir i emetre VOC (Components Orgànics Volàtils), que serveixen per nuclear el vapor d'aigua en gotes, per tal d'afavorir que torni a ploure el més aviat possible.

La capacitat de generar la pròpia pluja és especialment transcendent al final de la temporada seca, que a l'Amazònia del sud s'acaba dos o tres mesos abans del que tocava per la seva posició geogràfica: quan els dies són més calorosos, els arbres poden augmentar el seu ritme d'evaporació i així propicien un inici matiner de la temporada de pluges. Malauradament, en les darreres dècades, aquest inici s'ha endarrerit unes quantes setmanes, ço que redueix la pluviositat total. Alhora, aquesta capacitat de les selves d'augmentar la seva pluviositat fa que, en cas de créixer, cada cop puguin aportar més pluja, afavorint així l'aparició de selva nova i reforçant la resiliència de l'existent. Però aquesta relació també funciona en sentit invers: quan la selva es redueix, pel motiu que sigui, la pluviositat també es redueix, i s'afavoreix la transició de selva a sabana. I un cop es converteix en sabana, és molt difícil que pugui retornar a l'estat de selva perquè, de forma natural, les sabanes són més inflamables i propenses a cremar-se, ço que n'afavoreix la perpetuació. L'estudi també explica que l'augment de les emissions de CO₂, per l'augment de temperatura global que comportarà, també redueix la capacitat de la selva de regenerar-se. Per tant, ens trobem que la resiliència de la selva es veu simultàniament amenaçada per la desforestació i la crisi climàtica.

Avui en dia s'estima que l'Amazònia absorbeix el 5% de les emissions anuals mundials de CO₂. Però si la sabanització de l'Amazònia continua, arribarà un moment en què, en comptes d'absorbir carboni, passarà a emetre'n (a causa de les emissions per la cremada de la selva i d'una menor capacitat de la sabana d'absorbir carboni). Creuar aquest llindar (“tipping point”), que convertiria l'Amazònia en una emissora, impossibilitaria, per si sol, l'assoliment dels objectius de l'Acord de París. Segons Carlos Nobre, l'expert brasiler capdavanter en l'Amazònia i la crisi climàtica, la sabanització esdevindrà indeturable i irreversible quan s'hagi desforestat entre el 20% i el 25% de l'Amazònia. Segons les estimacions del mateix govern brasiler, aquesta ja havia arribat al 19,7% el 2019.

Desforestació, augment de les temperatures globals, reducció de la pluviositat, augment de la durada de la temporada seca, sabanització... Ningú sap del cert a quin percentatge exacte de desforestació la sabanització esdevindrà irreversible i, amb aquesta, l'Amazònia esdevindrà una emissora de carboni. Però és evident que estem jugant amb foc. I alguns experts creuen que la sabanització irreversible ja ha començat.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Dimecres, 6 de gener del 2021.

L'Amazònia, en venda a Facebook

La BBC revela que àmplies zones de terres protegides del Brasil es poden comprar a través de la xarxa social

Els negociants s'apropien de territoris indígenes perquè se senten impunes amb el govern de Bolsonaro

REDACCIÓ - LONDRES - 27 febrer 2021

Una embarcació navega per la localitat amazònica d'Autazes, a Manaus (Brasil) RAPHAEL ALVES/EFE.

Diverses àrees protegides de les selves amazòniques del Brasil s'estan venent de manera il·legal a través de la xarxa social Facebook, segons va revelar ahir la cadena britànica BBC. Les transaccions il·legals d'àmplies zones, com ara boscos nacionals protegits i terres reservades a la població indígena, es publiciten al Marketplace, el servei d'anuncis classificats que ofereix la xarxa social.

Algunes d'aquestes àrees, segons ha explicat la BBC després de dur a terme una

investigació, són tan grans que arriben a abastar l'extensió d'un miler de camps de futbol junts.

Facebook ha mostrat la seva disposició a col·laborar amb les autoritats locals, tot i que ha aclarit que no adoptarà mesures unilaterals per frenar el comerç en línia a la seva plataforma. Segons la BBC, el líder d'una de les comunitats indígenes afectades ha exigint a la multinacional californiana que emprengui accions urgents per aturar la situació.

La responsable de Kanindé, una organització per a la defensa del medi ambient, Ivaneide Bandeira, va explicar al canal britànic que "els invasors de les terres se senten amb prou força perquè no els avergonyeixi recórrer a Facebook per tramitar contractes de terres il·legals". Qualsevol pot trobar fotos de les terres "en venda" introduint a la plataforma termes com "bosc" i fent clic en el localitzador dels estats de l'Amazònia brasilera. Molts d'aquests venedors admeten obertament, a més, que no posseeixen un certificat legal que provi que són els amos de les terres.

Un d'aquests venedors il·legals, Fabricio Guimarães –gravat amb una càmera oculta–, va admetre que "no hi ha risc que es faci una inspecció aquí", mentre caminava per una zona que ha cremat i per la qual ha triplicat el preu de sortida inicial fins a fixar-lo en 35.000 dòlars (uns 28.686 euros). Guimarães és un exemple de persona sense cap vincle amb el sector de l'agricultura (és un home de classe mitjana que treballa en una ciutat), però ha vist en les terres de l'Amazònia una bona oportunitat d'inversió.

La major part d'anuncis procedeixen de Rondônia, segons la BBC, que també denuncia l'existència de persones que s'apropien il·legalment de les terres dels indígenes i pressionen els polítics perquè els ajudin a legalitzar-ne la possessió.

Preguntat per la cadena britànica, el ministre de Medi Ambient del Brasil, Ricardo Salles, va afirmar que el govern del president Jair Bolsonaro "sempre ha deixat clar que manté una tolerància zero davant qualsevol delictes, inclosos els mediambientals". El govern, però, ha retallat un 40% el pressupost de l'agència federal que s'encarrega de les inspeccions de la regulació de la desforestació.

Facebook, per part seva, sosté que intentar deduir quines vendes són il·legals seria una tasca massa complexa per dur-la a terme en solitari i creu que haurien d'ocupar-se'n les autoritats pertinents.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dissabte, 27 de febrer del 2021.

L'Amazones, pitjor que mai

El president del Brasil, Jair Bolsonaro, porta la desforestació del pulmó verd del planeta a cotes mai vistes

Joan Lluís Ferrer / 31·10·20

Cada dia s'arrasa l'equivalent a 3.000 camps de futbol | GETTYIMAGES

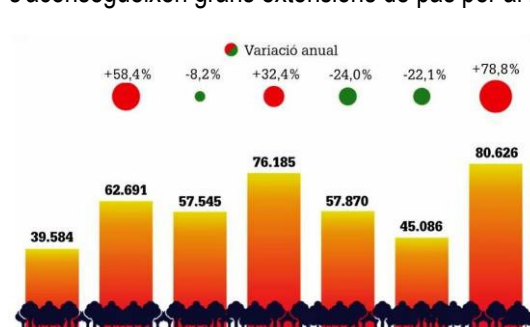
La destrucció de l'Amazones és un cavall desbocat des que l'ultradretà Jair Bolsonaro va accedir al poder al Brasil, fa gairebé dos anys. Mai el pulmó del planeta ha estat realment fora de perill, ni tan sols sota els governs de Lula da Silva, però la situació actual ha disparat totes les alarmes, perquè no para d'empitjorar.

Fa més d'un any que milers d'incendis forestals a l'Amazones van omplir totes les portades i van provocar un seriós enfrontament diplomàtic entre Europa i el Brasil. L'Amazònia brasilera ja no apareix cada dia obrint els telenotícies, però la tragèdia

ecològica continua agreujant-se, però ara en silenci.

De fet, les dades ofertes pels satèl·lits de l'Institut Nacional de Recerques Espacials (INPE) del Brasil revela que la superfície incendiada el 2020 serà superior a la del 2019, que al seu torn ja va superar tots els rècords. La desforestació registrada l'últim any (d'agost a agost) ja és un 30% superior a la del mateix període de l'any anterior, que ja havia estat la més alta de les últimes dècades. Les xifres són estremidores: cada dia desapareixen més de 3.000 camps de futbol des que Bolsonaro va accedir al Govern. L'augment des que va guanyar les eleccions és del 60% respecte a anys anteriors.

Ningú té dubtes sobre la responsabilitat del president, que ha obert les portes de bat a bat a ramaders il·legals, comerciants de fusta pirata i tot tipus d'empresaris clandestins (a vegades acompanyats d'organitzacions criminals per accelerar la seva activitat), ja que ara veuen lliure d'obstacles el camí cap a un ràpid enriquiment. L'objectiu dels grans incendis, que el Govern brasiler observa amb atordidora tolerància, consisteix a arrasar les masses forestals més ràpidament que mitjançant la tala convencional. D'aquesta manera, s'aconsegueixen grans extensions de pas per al bestiar boví que després servirà per proveir la indústria càrnia internacional.

L'estratègia de Bolsonaro consisteix a anar desmantellant tota la normativa ambiental que frena l'acció dels lobbies empresarials, deixar d'imposar sancions, legalitzar les invasions de terrenys i reduir els drets dels indígenes.

De fet, les poblacions indígenes (el Brasil té 900.000 nadius) en són les principals afectades, perquè continuen veient com els seus territoris, malgrat tenir reconegut un estatus jurídic propi, són constantment violats i destruïts. La quantitat d'incendis provocats en terres indígenes havia pujat a la meitat de l'any un 76% respecte al mateix moment de l'any anterior. A més, la invasió dels comerciants de fusta, miners i ramaders il·legals està amenaçant els indígenes amb un contagi massiu de coronavirus, malaltia a la qual són especialment vulnerables, perquè no tenen

anticossos per a les malalties que arriben des de fora de la selva, segons ha declarat el prestigiós fotògraf expert en l'Amazones Sebastiao Salgado recentment. Organitzacions com Survival International temen un veritable genocidi si segueix la invasió d'aquests territoris. «La desforestació a l'Amazònia brasilera s'ha disparat i, tret que el Govern canviï profundament la seva posició sobre el tema,

pot créixer encara més el 2020, la qual cosa representaria una reculada de 30 anys respecte a la protecció de l'Amazònia», ha afirmat el director de WWF Brasil, Mauricio Voivodic. WWF alerta que preservar l'Amazones és «fonamental» per al subministrament d'aigua neta, ja que la temperatura en aquesta regió podria augmentar fins a 4,5 graus, la qual cosa afectaria el clima de «tot el planeta», va afegir Voivodic.

És per això que altres experts, com Arie Staal, del Centre de Resiliència d'Estocolm, han advertit que el 40% de la superfície d'aquesta gran selva està en risc de convertir-se en un ecosistema del tipus sabana, si continua l'escalfament de la regió a causa de les emissions contaminants. Els investigadors han vist que, a mesura que augmenten les emissions, més zones de l'Amazones perden la seva resistència natural, es tornen més inestables i és més probable la sequera i una evolució cap a un ecosistema del tipus sabana.

Informació publicada al diari Regió 7. Dissabte, 31 d'octubre del 2020.

La desforestació a l'Amazònia brasilera va créixer 66%, segons un estudi privat

Alemanya i Noruega anuncien la retirada d'ajudes que havien de finançar projectes mediambientals per un import de prop de 70 milions d'euros

REDACCIÓ – BRASÍLIA - 16 agost 2019

Prop de 2.000 dones indígenes protesten a Brasília per les decisions del govern de Bolsonaro JOÉDSO ALVES / EFE.

La taxa de desforestació en l'Amazònia brasilera va créixer un 66% el juliol passat, segons ha informat aquest divendres una institució privada, enmig de les polèmiques generades per les agressives polítiques mediambientals del Govern de Jair Bolsonaro.

Segons un informe de l'Institut de l'Home i el Medi Ambient de l'Amazònia (Imazon), que estudia la regió des de fa 28 anys, la desforestació ha augmentat al juliol un 66% en comparació amb el mateix mes de l'any passat, la qual cosa ha portat la taxa interanual a un "preocupant" 15%.

L'estudi, realitzat amb imatges preses per satèl·lits, precisa que entre agost de 2018 i juliol de 2019 la regió amazònica va perdre 5054 quilòmetres quadrats de vegetació i que un 55% de la desforestació s'ha registrat en terres privades, en tant que un 20% ha afectat zones protegides i un 6% a reserves indígenes.

La divulgació de l'informe d'Imazon coincideix amb un moment en què el Govern de l'ultradretà Jair Bolsonaro promou unes polèmiques polítiques per a l'explotació comercial dels recursos amazònics, que han generat conflictes amb Alemanya i Noruega, que han suspès part de la seva cooperació amb la protecció d'aquesta regió.

En aquest sentit, Alemanya ha bloquejat una partida de 35 milions d'euros que havia de finançar projectes mediambientals. Per la seva banda, Noruega ha congelat una aportació de 300 milions de corones (uns 33 milions d'euros) per al Fons Amazònia, la qual cosa suposa en la pràctica una virtual suspensió de la seva participació en aquest mecanisme, creat en 2008.

Bolsonaro ha reaccionat amb duresa i aquest dijous va declarar que "a Noruega hi ha matança de balenes" i es tracta d'un país bolcat a l'explotació de "petroli del Pol Nord", per la qual cosa no té "moral" per a "donar-li lliçons" sobre medi ambient al Brasil.

Entre les mesures que ha pres Bolsonaro, a començament d'aquest mes, el mandatari va destituir el director de l'Institut Nacional de Recerques Espacials (INPE), Ricardo Magnus Osorio Galvao, després que aquest organisme estatal va divulgar un informe que també mostrava un fort augment de la taxa de desforestació a la regió amazònica.

Bolsonaro va justificar la seva decisió afirmant que les dades eren "falses" i havien estat difosos de forma "irresponsable" i fins i tot amb "mala fe", per funcionaris públics amb "interessos polítics" que buscaven "perjudicar la imatge" del Brasil i del seu Govern.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Divendres, 16 d'agost del 2019.

Recull de premsa

Agost del 2022

161. L'Amazònia

